

Suvestinė redakcija nuo 2005-11-09 iki 2006-08-24

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [70-2475](#); Žin. 2004, Nr. [75-0](#), i. k. 1043030ISAK001B-431

**MUITINĖS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ
MINISTERIJOS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL IMPORTUOJAMŲ PREKIŲ MUITINIO ĮVERTINIMO KONTROLĖS TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2004 m. balandžio 28 d. Nr. 1B-431
Vilnius

1. T v i r t i n u pridedamas Importuojamų prekių muitinio įvertinimo kontrolės taisyklės.
2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:
 - 2.1. Muitinės departamento direktoriaus 2002 m. liepos 31 d. įsakymą Nr. 463 „Dėl Importuojamų prekių muitinio įvertinimo metodikos patvirtinimo“;
 - 2.2. Muitinės departamento direktoriaus 2003 m. kovo 24 d. įsakymą Nr. 1B-264 „Dėl Importuojamų prekių muitinio įvertinimo kontrolės metodikos papildymo“.
3. P a v e d u Muitinio įvertinimo skyriui (A. Belzus) šį įsakymą paskelbti oficialiame leidinyje „Valstybės žinios“.

DIREKTORIUS

RIMUTIS KLEVEČKA

PATVIRTINTA

Muitinės departamento prie Lietuvos
Respublikos finansų ministerijos direktoriaus
2004 m. balandžio 28 d.

įsakymu Nr. 1B-431

(Muitinės departamento prie

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
generalinio direktoriaus 2005 m. spalio 29 d.

Įsakymo Nr. 1B-704 redakcija)

IMPORTUOJAMŲ PREKIŲ MUITINIO ĮVERTINIMO KONTROLĖS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Importuojamų prekių muitinio įvertinimo kontrolės taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Bendruoju susitarimu dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT 1947) (Žin., 2001, Nr. 46-1620), 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 648/2005) (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas) nuostatomis, 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. birželio 10 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 883/2005) (toliau – Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatos) nuostatomis, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu (Žin., 2004, Nr. [63-2243](#)), Lietuvos Respublikos muitinės įstatymu (Žin., 2004, Nr. [73-2517](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1332 „Dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, taikymo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [158-5774](#)).

2. Taisyklės skirtos muitinės pareigūnams, atliekantiems prekių muitinio įvertinimo kontrolę, vadovaujantis muitinės veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Jos reglamentuoja prekių muitinės vertės tikrinimus muitinio įforminimo metu ir po muitinio įforminimo.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Atranka – procesas, kurio metu iš sukaupytų tapačių arba panašių importuotų prekių sandorių atrenkami artimiausi.

Rizikos analizė – sisteminis bet kokios prieinamos informacijos panaudojimas siekiant nustatyti, ar dažnai gali kilti tam tikra rizika dėl deklaruotos muitinės vertės ir kokia dėl to gali būti padaryta žala.

Rizikos sritys – visi muitinės sankcionuoti veiksmai ir muitinės procedūros bei tarptautinės prekybos reguliavimo priemonės (pvz., susijusių asmenų sandoriai, muitinio įvertinimo metodų taikymas, EK nustatytų verčių taikymas ir t. t.), kurios kelia riziką.

Komercinis dokumentas – pirkimo-pardavimo dokumentas, naudojamas komercijoje (pvz., sąskaita-faktūra, važtaraštis, banko čekis, sutartys ir kt.).

ES bendrajai žemės ūkio politikai priklausančios prekės – pagrindiniai žemės ūkio, maisto ir žuvininkystės produktai (toliau – žemės ūkio produktai), išvardyti Europos Ekonominės bendrijos steigimo sutarties (Romos sutarties) I priede (KN skirsniai 1–18, 20, 22–24, 45.01, 54.01, 57.01), ir perdirbti žemės ūkio produktai arba pagamintos prekės (toliau – prekės), neišvardyti Romos sutarties I priede bei pagaminti iš pagrindinių produktų (Žin., 2004, Nr. [2-2](#)).

KN – Kombinuotoji nomenklatūra arba bet kuri kita muitinėje naudojama nomenklatūra, sudaryta remiantis KN arba ją papildanti.

PREMI DB – prekių muitinio įvertinimo duomenų bazė, t. y. importuotų prekių deklaruočių sandorių duomenų bazė.

BAD – Bendrasis administracinis dokumentas.

4. Importuojamų prekių muitinę vertę kontroliuoja Lietuvos Respublikos muitinė vadovaudamasi šiomis pagrindinėmis nuostatomis:

4.1. tikrina, ar importuotojo deklaruočių prekių muitinės vertės nustatymas atitinka prekių muitinį įvertinimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas;

4.2. kontroliuoja importuotojo deklaruočių prekių muitinę vertę vadovaudamasi rizikos analize ir atranka;

4.3. atlieka importuojamų prekių muitinio įvertinimo kontrolę muitinės procedūrų įforminimo metu ir po muitinio įforminimo;

4.4. tikrina, ar muitiniam įforminimui ir deklaruočiai prekių sandorio vertei ir jos elementams pagrįsti pateikti dokumentai ir jų duomenys yra teisingi, išsamūs ir neprieštarauja vieni kitiems;

4.5. tikrina, ar importuotojo deklaruočių prekių muitinė vertė yra reali, palyginti su kitų importuotojų deklaruočiomis tapačių ar panašių prekių sandorio vertėmis.

5. Pagrindinis importuojamų prekių muitinės vertės kontrolės būdas yra importuojamų prekių sandorių verčių palyginimas su deklaruočiomis tapačių arba panašių prekių sandorių vertėmis. Nustatant, ar viena vertė artima kitai vertei, turi būti atsižvelgiama į įvairius veiksnius, pavyzdžiui, į importuojamų prekių pobūdį, prekes gaminančios pramonės šakos ypatybes, metų laiką, kuriuo prekės importuojamos, pardavimo būdą, prekės rūšį ir ar vertės skirtumai yra komerciškai svarbūs.

6. Nustatant, ar sandorio vertė artima kitų importuotojų deklaruočioms prekių vertėms, nedidelis vienos rūšies prekių vertės skirtumas gali būti nepriimtinas, o didelis kitos rūšies prekių skirtumas gali būti priimtinas. Kai kurios prekės (pvz., metalai, grūdai) parduodamos prekių biržose pasaulinėmis rinkos kainomis, todėl šių prekių deklaruočios sandorio vertės nukrypimai nuo kitų importuotojų deklaruočių sandorių verčių gali būti mažesni negu technologinių įrenginių, sezoninių, greitai gendančių arba skirtingas charakteristikas turinčių prekių, klasifikuojamų toje pačioje KN subpozicijoje. Kadangi šie veiksniai kiekvienu atveju skiriasi, negalima taikyti vienodų palyginimo kriterijų, pvz., nustatyto verčių skirtumo procentais.

7. Atliekant verčių palyginimą nesiremiamą tapačių ar panašių prekių, kurių muitinė vertė tikrinama papildomai, sandorio vertėmis.

8. Tam tikrų greitai gendančių prekių, paprastai tiekiamų pagal konsignacijos sutartis, muitinei vertei nustatyti deklaranto prašymu naudojamos Europos Komisijos periodiškai nustatomos šių prekių vieneto vertės (importo kainos sutartinio vieneto – 100 kg masės neto – svoriui). Šios kainos skelbiamos Oficialaus leidinio L serijoje.

II. PREKIŲ MUITINIO ĮVERTINIMO KONTROLĖS PRIEMONĖS

9. Muitinės pareigūnai naudojami PREMI DB, kurioje kaupiami duomenys apie ne mažesni negu per praėjusių trijų mėnesių laikotarpį patvirtintų sandorių importuotas prekes, išskyrus prekes, klasifikuojamas 8702–8704 prekių pozicijose, ir kuri naudojama šiais tikslais:

9.1. nustatyti potencialią riziką (kad prekių muitinė vertė galėjo būti sumažinta/padidinta), lyginant importuojamų ir anksčiau importuotų prekių sandorio vertes, ir pradėti tikrinimą, ar prekių muitinė vertė nėra sumažinta/padidinta;

9.2. atrinkti informaciją apie prekių sandorio vertes kitų muitinio įvertinimo metodų taikymui arba papildomos garantijos apskaičiavimui;

9.3. apskaičiuoti importuojamų prekių vidutinės muitinės vertes, kurios pateikiamos muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos ASYCUDA atrankos moduliui.

10. Prekių muitinio įvertinimo kontrolės priemonė yra ir automatinis deklaruojamų prekių muitinės vertės lyginimas su importuojamų prekių vidutinėmis kainomis ASYCUDA sistemoje.

11. Prekių muitinio įvertinimo kontrolės tikslams, neteisingos muitinės vertės deklaravimo rizikai nustatyti, tikrintiniems atvejams po muitinio įforminimo atrinkti taip pat naudojamosi

Muitinės duomenų saugykla, kurioje kaupiami bendrojo administracinio dokumento rinkinių duomenys, bei kitų muitinės informacinių sistemų informacija.

12. Prekių deklaruojamai muitinei vertei pagrįsti turi būti pateikti šie dokumentai:

12.1. sąskaita-faktūra (*invoice*), jeigu deklaruojamų prekių muitiniam įvertinimui taikytinas sandorio vertės metodas;

12.2. prekių įsigijimo dokumentas, jeigu prekių muitiniam įvertinimui sandorio vertės metodas netaikytinas;

12.3. transporto dokumentas, su kuriuo gabenamos prekės, priklausomai nuo prekių pristatymo sąlygų (gabenimo maršrutas, draudimo, krovimo, perkrovimo išlaidos).

13. Sandorio vertei pagrįsti muitinė gali reikalauti papildomos informacijos ir dokumentų, būtinų prekių muitinei vertei nustatyti:

13.1. Duomenų, susijusių su muitine verte, deklaracijos;

13.2. importuojamų prekių įsigijimo sutarčių (kontraktų) ir jos priedų (jeigu jie sudaryti), pirkėjo sutarčių su trečiaisiais asmenimis, turėjusių įtakos sandorio vertei (tarpininkavimo, autorinio honoraro už licencijas, patentus, paslaugų, žaliavų, medžiagų, detalių, komponentų arba kitų prekių tiekimo, projektavimo, importuotų prekių statybos, montažo, surinkimo, priežiūros darbų ir kt.);

13.3. apskaitos ir kitų dokumentų (kasos knyga, kasos pajamų ir išlaidų orderiai), kuriuose pateikta informacija, reikalinga prekių muitinei vertei arba jos elementams pagrįsti;

13.5. prekių pirkimo užsakymų, jų patvirtinimų;

13.6. pardavėjo prekių kainoraščių (*price list*), ofertų, kuriose nurodytos prekių pardavimo eksportui kainos ir pirkėjams taikomos prekių kiekio nuolaidos, katalogų;

13.7. apmokėjimo tretiesiems asmenims pardavėjo naudai dokumentų;

13.8. apmokėjimo už prekių sandėliavimą, pakavimą dokumentų;

13.9. banko mokėjimo pavedimų (jeigu sąskaita apmokėta), taip pat kitų mokėjimo ir (arba) apskaitos dokumentų, pagrindžiančių prekių muitinę vertę arba jos elementus, įskaitant nuolaidas, jeigu jos taikomos;

13.10. pardavėjo surašytų prekių kainų patikslinimo dokumentų (kreditiniai ir debetiniai pranešimai), kompetentingų institucijų išvadų arba surašytų atitinkamų turto vertintojų arba ekspertų išvadų ir (arba) pačių prekių, kurių muitinę vertę norima patikslinti.

14. Kartu su muitinės deklaracija muitinė patikrina, ar pateiktose sąskaitose-faktūrose ir (arba) sutartyse (kontrakte) nurodyti:

14.1. atitinkamo dokumento identifikavimo požymiai (numeris, sudarymo data, antspaudai);

14.2. duomenys apie pardavėją (pavadinimas, juridinio asmens teisinė forma, adresas, įmonės kodas (jeigu toks yra) arba fizinio asmens vardas ir pavardė, adresas);

14.3. duomenys apie pirkėją (pavadinimas, juridinio asmens teisinė forma, PVM mokėtojo kodas (jeigu jis pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas), adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas, tikslus nuolatinės gyvenamosios vietos adresas);

14.4. duomenys apie gavėją, jeigu jis ir pirkėjas yra skirtingi asmenys (pavadinimas, juridinio asmens teisinė forma, PVM mokėtojo kodas (jeigu jis pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas), adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas, tikslus nuolatinės gyvenamosios vietos adresas);

14.5. pristatymo sąlygos ir duomenys apie prekių gabenimą (transporto rūšis, maršrutas, gabenimo, draudimo, krovimo išlaidos ir valiutos, kuria jos išreikštos, pavadinimas arba kodas); prekių įpakavimo būdas ir jų kiekis, išreikštas absoliučiais matavimo vienetais ir pakuočių skaičiumi (jeigu prekės tiekiamos supakuotos);

14.6. prekių aprašymas (rūšis, komercinis pavadinimas, kitos ypatybės), vieneto kaina, bendra vertė ir valiuta, kuria jos išreikštos, pavadinimas arba kodas;

14.7. sumokėjimo už prekes būdas, terminai, nuolaidos, jeigu jos taikomos, sumokėjimas už tarpininkavimo paslaugas ir kitos išmokos, susijusios su prekių muitine verte.

15. Muitiniam tikrinimui turi būti pateikta teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta sąskaitos-faktūros kopija (2 kopijos, jeigu sąskaita-faktūra yra išrašyta asmeniui, įsteigtam kitoje ES

valstybėje). Viena šių kopijų, pažymėta muitinės antspaudais ir kitomis žymomis, lieka muitinėje vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 181 straipsniu, o kita, pažymėta muitinės antspaudais ir kitomis žymomis, grąžinama deklarantui.

III. PREKIŲ MUITINĖS VERTĖS TIKRINIMAS MUITINIO ĮFORMINIMO METU

16. Muitinės posto pareigūnas (toliau – pareigūnas) patikrina, ar muitiniam įforminimui deklaruotai prekių sandorio vertei pagrįsti pateikti dokumentai ir jų duomenys yra teisingi, išsamūs ir neprieštarauja vieni kitiems, yra patikimi, nekelia įtarimo dėl jų klastojimo ar padirbimo, šiais dokumentais deklaruota prekių muitinė vertė atitinka prekių muitinio įvertinimo teisės aktų, reglamentuojančių prekių muitinį įvertinimą, nuostatas ir taisykles.

17. Pareigūnas, atsižvelgdamas į muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos ASYCUDA pranešimus bei patikrinęs pateiktus dokumentus, deklaruojamą prekių muitinę vertę palygina su kitų importuotojų deklaruotomis tapačių arba panašių prekių sandorio vertėmis, sukauptomis PREMI DB.

18. Atlikdamas Taisyklių 17 punkte minėtą palyginimą pareigūnas atsižvelgia į Taisyklių 5 punkto nuostatas, t. y. į prekės aprašymą bei kitus toje pačioje KN subpozicijoje klasifikuojamų prekių ypatumus, prekės ženklą, kitas charakteristikas, kilmės šalį.

19. Pareigūnas, remdamasis pateiktais dokumentais, įvertina, ar sandorio vertės svyravimui galėjo turėti įtakos objektyvios priežastys (pvz., paprastai užsienio prekyboje taikomos nuolaidos, valiutų kurso pasikeitimas).

20. Pareigūnas taip pat privalo patikrinti, ar:

20.1. prekės suklasifikuotos vadovaujantis KN;

20.2. muitinės deklaracijos 31 langelyje išsamiai ir vienareikšmiškai aprašytos prekės, pagal aprašymą pakanka duomenų jas vienareikšmiškai suklasifikuoti pagal KN, nurodytas prekės ženklas (jeigu jis yra);

20.3. pardavėjo sąskaitose-faktūrose išsamiai aprašytos prekės, jų kiekis, išreikštas absoliučiais matavimo vienetais ir pakuočių skaičiumi (jeigu prekės supakuotos), prekės vieneto kaina ir bendra vertė. Jeigu duomenų nepakanka, pareigūnas paprašo deklarantą pateikti krovinio aprašą ir, jeigu yra prekių, apmokestinamų maitu arba joms taikomi kiti apribojimai ar lengvatos, ir nustatomi didelės rizikos požymiai, atlieka detalų prekių fizinį tikrinimą, taip pat tais atvejais, kai BAD nebuvo nukreiptas į raudonąjį kanalą;

20.4. muitinei pateikta sąskaita-faktūra (*invoice*) patvirtina prekių pardavimą eksportui į Bendrijos muitų teritoriją (pvz., prekių pardavimo eksportui į Bendrijos muitų teritoriją nepatvirtina sąskaita-faktūra, kurioje gavėju nurodytas muitinės sandėlis, arba importuojamoms prekėms pateikta sąskaita-proforma);

20.5. muitiniam tikrinimui pateiktuose dokumentuose esantys duomenys nėra įtraukti į rizikos profilius;

20.6. į pinigų sumą, sumokėtą ar priklausančią sumokėti už prekes, parduotas eksportui į Bendrijos muitų teritoriją, įskaičiuotos krovinio gabenimo ir draudimo išlaidos;

20.7. važtaraščiuose, draudimo liudijimuose, krovinio ekspedijavimo ir kituose dokumentuose yra nurodytos transporto ir draudimo išlaidos, kurias reikia pridėti arba atimti iš prekių sandorio vertės;

20.8. muitinei pateikti visi prekių transportavimo dokumentai priklausomai nuo prekių gabenimo nuo išsiuntimo vietos iki įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją paskirties vietos (prekių muitinės vertės patikslinimo jų gabenimo, draudimo, pakrovimo bei tvarkymo išlaidomis, atsižvelgiant į jų pristatymo sąlygas, tvarką);

20.9. dokumentuose nurodytos pristatymo sąlygos atitinka transporto rūšį, nurodytos prekių gabenimo ir draudimo išlaidos, įskaitant su jų gabenimu susijusias krovimo, tvarkymo (priežiūros transportavimo metu, žuvų šaldymo, sugedusių prekių atskyrimo), perkrovimo terminaluose,

sandėliavimo ir saugojimo už Bendrijos muitų teritorijos ribų priklausomai nuo jų pristatymo sąlygų;

20.10. sąskaitose-faktūrose nurodytos transporto išlaidos, esant C ar D prekių pristatymo sąlygoms pagal „INCOTERMS 2000“, kituose muitinei pateiktuose dokumentuose (važtaraštis, draudimo liudijimas, kvitai, čekiai, mokėjimo už atitinkamas paslaugas pavedimai ir t. t.) nurodytos išlaidos ir pristatymo sąlygos sutampa;

20.11. prekės buvo gabenamos ekonomiškai pagrįstu maršrutu;

20.12. Duomenų, susijusių su muitine verte, deklaracijoje pateikta informacija sutampa su muitinės deklaracijos, komercinių ir transporto dokumentų duomenimis, teisingai atsakyta į pateiktus klausimus, teisingai užpildytas minėtos deklaracijos 7 langelis;

20.13. prekių pirkėjas ir (arba) pardavėjas yra juridinis arba fizinis asmuo;

20.14. prekės iki jų pateikimo įforminti išleidimą į laisvą apyvartą nebuvo perparduotos ir deklaracijoje nurodyta jų sandorio vertė mažesnė už ankstesnio tų pačių prekių pardavimo sandorio vertę, įskaitant atvejus, kai prekės buvo laikomos Bendrijos muitų teritorijoje arba už jos ribų veikiančiuose importo/eksporto terminaluose, muitinės sandėliuose, laisvuosiuose sandėliuose arba laisvosiose zonose (nustatoma išnagrinėjus visus dokumentus: sąskaitas, transporto važtaraščius, eksporto deklaracijas (jeigu pateiktos), kuriuose nurodytas prekių siuntėjas: muitinės sandėlis, asmuo registruotas laisvojoje zonoje ir pan.).

21. Pareigūnas, įvertinęs pateiktus dokumentus, deklaruočių prekių sandorio vertes ir kitus rizikos veiksnius, priima vieną iš toliau minimų sprendimų:

21.1. išleisti prekes į laisvą apyvartą, taikant sandorio vertės metodą be papildomo tikrinimo;

21.2. išleisti prekes į laisvą apyvartą, taikant sandorio vertės metodą, jį papildžius išlaidomis, numatytomis Bendrijos muitinės kodekso 32 straipsnyje, arba atėmus išlaidas, numatytas Bendrijos muitinės kodekso 33 straipsnyje;

21.3. išleisti prekes į laisvą apyvartą tik pateikus papildomą galinčios atsirasti mokestinės prievolės dydžio garantiją ir perduoti dokumentus teritorinei muitinei papildomam deklarutos sandorio vertės tikrinimui po muitinio įforminimo;

21.4. ES bendrajai žemės ūkio politikai priklausančias prekes išleisti į laisvą apyvartą ir muitinę vertę tikrinti šių prekių importą reglamentuojančių EK teisės aktų nustatyta tvarka įforminus papildomą garantiją ir perduoti dokumentus teritorinei muitinei papildomam deklarutos sandorio vertės tikrinimui po muitinio įforminimo;

21.5. išleisti prekes į laisvą apyvartą, nurodžius laikiną prekių vertę. Deklaranto prašymu muitinė, vadovaudamasi Muitinės departamento direktoriaus 2001 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 207 patvirtinta supaprastintų procedūrų taikymo tvarka, gali priimti išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijas, kuriose nenurodyti tam tikri duomenys, t. y. nepateikti su prekių muitine verte susiję duomenys arba dokumentai, kuriuos būtina pateikti vėliau. Priėmus šį sprendimą privalu vadovautis Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 254–257 straipsnių reikalavimais;

21.6. importuotojui sutikus, taikyti kitus muitinio įvertinimo metodus, kai sandorio vertės metodas netaikytinas;

21.7. taikyti kitus muitinio įvertinimo metodus ir, išlikus abejonėms dėl nustatytos prekių muitinės vertės, inicijuoti papildomą tikrinimą po muitinio įforminimo, pateikiant informaciją TM Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyriui;

21.8. esant sudėtingiems deklaruojamų prekių atvejams, prekių muitinę vertę nustatyti pasikonsultavus su teritorinių muitinių Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyriaus specialistais.

22. Importuojamų prekių muitinė vertė apskaičiuojama muitinio įforminimo metu vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 30 arba 31 straipsnių nuostatomis, jeigu:

22.1. atlikus pateiktų prekių ir dokumentų muitinį tikrinimą nustatoma, kad sandorio vertės metodas negali būti taikomas (pvz., nėra pirkimo-pardavimo) arba būtina atlikti papildomą tikrinimą dėl jo taikymo, bet importuotojas nepateikia arba neturi teisės pateikti papildomos garantijos, arba muitinė nepriima jo pateiktos garantijos;

22.2. importuotojas įtrauktas į Centrinį rizikos profilį, nes muitinės sprendimu nustatyta, kad jis mažino/didino prekių muitinę vertę, deklaruojama prekių muitinė vertė yra maža/didelė, palyginti su tapačių arba panašių prekių sandorio vertėmis, ir deklaruoja tokiomis pat aplinkybėmis, dėl kurių priimtas muitinės sprendimas;

22.3. pirkėjas ir pardavėjas yra susiję asmenys ir buvo nustatyta, kad jų tarpusavio ryšys turi įtakos prekių kainai, muitinė yra atlikusi tikrinimą ir priėmusi sprendimą taikyti kitus muitinio įvertinimo metodus, ir deklaruoja tokiomis pat aplinkybėmis, dėl kurių priimtas muitinės sprendimas.

23. Jeigu priimami Taisyklių 21.3 ir 21.4 punkte nurodyti sprendimai, pareigūnas muitinės deklaracijos B langelyje deda spaudą su įrašu arba užrašo „Prekių muitinė vertė tikrinama papildomai, papildomos garantijos suma litais arba eurai“ ir informuoja deklarantą apie papildomų dokumentų pateikimo terminus ir tvarką, pasirašytinai įteikdamas Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 1B-676 patvirtintą Informacinį pranešimą apie importuojamų prekių muitinės vertės tikrinimą po prekių išleidimo (Žin., 2004, Nr. [105-3929](#)).

24. Jeigu priimamas Taisyklių 21.6 punkte nurodytas sprendimas (taikyti tapačių arba panašių prekių sandorio vertės metodą), privalu vadovautis Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 150 ir 151 straipsniais. Jeigu muitinio įforminimo metu nėra galimybės vykdyti minėtų straipsnių nuostatų, prekių muitinė vertė nustatoma vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsniu. Nustatant prekių muitinę vertę, vadovaujantis minėtu straipsniu, taikoma prekių kaina turi būti artima tapačių arba panašių prekių kainai, tačiau leistinas lankstesnis šiems metodams nustatytų reikalavimų taikymas (pvz., „90 dienų“ reikalavimas gali būti taikomas lanksčiai, prekės gali būti pagamintos ir ne toje pačioje šalyje kaip prekės, kurių muitinė vertė nustatoma, ir pan.). Jeigu PREMI DB nėra paskutinio laikotarpio informacijos apie tapačių arba panašių prekių sandorius (t. y. jos nebuvo importuojamos), peržiūrimi ankstesnio laikotarpio duomenys ir, jeigu tai vyksta muitinio įforminimo metu, konsultuojamasi su teritorinės muitinės Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyriaus pareigūnais.

25. Jeigu įvertinus pateiktus dokumentus, deklaruotų prekių sandorio vertes, kitus rizikos veiksnius (įmonės reputaciją, prekybos organizavimo būdą ir t. t.), pripažįstama, jog nėra pagrindo manyti, kad deklaruojama prekių muitinė vertė sumažinta/padidinta, tačiau lieka abejonių, ar deklaruoti visi sandorio vertės priedai, muitinės pareigūnas tikrina, ar teritorinė muitinė nebuvo tikrinusi šio asmens iš to paties pardavėjo importuojamų prekių muitinės vertės papildomai ir koks buvo priimtas muitinės sprendimas.

26. Importuojamų prekių muitinė vertė papildomai netikrinama, jeigu:

26.1. prekės teisės aktų nustatyta tvarka neapmokestinamos importo muitais ir mokesčiais;

26.2. muitinė jau yra atlikusi tikrinimą ir nustačiusi, kad pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio ryšys neturėjo įtakos prekių kainai;

26.3. teritorinės muitinės arba Muitinės departamento įsigaliojusių sprendimu to paties importuotojo iš to paties pardavėjo panašių arba tapačių prekių muitinė vertė buvo pripažinta pagrįsta, importo sąlygos nepasikeitė arba šiek tiek pasikeitė (pvz., dėl kiekio, valiutos kurso), Duomenų, susijusių su muitine verte, deklaracijos 6 langelyje nurodomas muitinės sprendimo numeris, data ir sprendimą priėmusios muitinės įstaigos pavadinimas. Jeigu Duomenų, susijusių su muitine verte, deklaracija nepildoma, pareigūnas muitinės deklaracijos J langelyje „Paskirties įstaigos tikrinimas“ nurodo sprendimo numerį, datą ir patvirtina savo parašu.

27. Jeigu muitinės pareigūnas turi pagrindo manyti, kad priimant sprendimą muitinei nebuvo žinomi tam tikri faktai ar informacija arba sprendimas yra neišsamus (pvz., nenurodyta tuo metu deklaruota prekių kaina, prekių pardavėjas arba sprendimas priimtas patikrinus tik vieną iš daugelio muitinės deklaracijų, arba ne visos sandorio vertės taikymo sąlygos buvo tiriamos), jis turi teisę priimti sprendimą prekių muitinę vertę tikrinti papildomai, nurodydamas muitinės deklaracijos J langelyje motyvus (pvz., abejonės dėl transporto išlaidų, nepagrįstai sumažėjusi kaina, pasikeitęs sandorio tipas, neatsižvelgta į pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio ryšį ir pan.).

28. Jeigu importuotojas yra juridinis asmuo, kurio veiklos pobūdis – gamyba, importuojamas prekes (žaliavos, detalės) naudoja gamyboje, pateikti dokumentai atitinka reikalavimus, tačiau muitinės pareigūnui lieka abejonių dėl deklaruojamos kainos (pvz., gali būti nedeklaruoti mokėjimai už licencijas, patentus, deklaruotos ne visos su prekių gabenimu susijusios išlaidos ir pan.), jis gali prekes išleisti į laisvą apyvartą nereikalaudamas papildomos garantijos, tačiau turi informuoti posto ir (arba) pamainos viršininką, kuris tarnybiniu raštu informuoja TM Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyrių apie savo abejonių priežastis, siūlydamas šios įmonės deklaruotą prekių muitinę vertę patikrinti po muitinio įforminimo.

29. Pareigūnas, muitinio įforminimo metu nustatęs importuojamų prekių muitinės vertės mažinimo/didinimo požymius, operatyviomis priemonėmis arba raštu informuoja Muitinės kriminalinę tarnybą ir (arba) teritorinės muitinės Pažeidimų prevencijos skyrių.

30. Posto pareigūnas, pastebėjęs naujus muitinės vertės mažinimo/didinimo būdus, nedelsdamas informuoja posto viršininką (jo nesant – pamainos viršininką).

IV. PREKIŲ MUITINĖS VERTĖS TIKRINIMAS PO MUITINIO ĮFORMINIMO

31. Teritorinių muitinių Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyrių pareigūnai tikrina prekių muitinę vertę po muitinio įforminimo pagal informaciją, gautą iš postų, apie papildomos garantijos įforminimą, pasirinktinai atlikdami prekių deklaruotos muitinės vertės analizę pagal rizikos požymius iš muitinės informacinių sistemų, kuriose saugoma informacija apie muitinės deklaracijomis deklaruotas prekes, apskaičiuotus ir sumokėtus muitus bei mokesčius, pagal mokesčių mokėtojų prašymus atlikti pataisymus įformintose muitinės deklaracijose arba kituose muitinės dokumentuose bei kitų šaltinių informaciją apie galimus teisės aktų, reglamentuojančių prekių muitinį įvertinimą, pažeidimus ir apie galimus užsienio prekybos reguliavimo kontrolės ir vidaus rinkos apsaugos pažeidimus.

32. Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyriaus pareigūnai analizuoja deklaruotą prekių vertę, vadovaudamiesi Taisyklių 4 punkto nuostatomis, tikrina muitinio įforminimo metu ir vėliau pateiktus dokumentus prekių muitinei vertei pagrįsti. Tikrinimai organizuojami pagal pavyzdinę muitinio įvertinimo tikrinimo schemą (priedas).

33. Jeigu deklaruotos prekių vertės tikrinimo rezultatai ir pateikti dokumentai rodo, kad importuotojas nedeklaravo visų mokėjimų pardavėjo arba trečiųjų asmenų naudai, transportavimo, draudimo, perkrovimo bei kitų išlaidų, numatytų Bendrijos muitinės kodekso 32 straipsnyje, arba yra pagrindo manyti, jog prekių muitinė vertė sumažinta/padidinta, pareigūnai tikrina:

33.1. ar šio importuotojo prekių muitinė vertė buvo tikrinta anksčiau. Jeigu atlikus tikrinimą buvo priimtas sprendimas, tikrina, ar tuo metu buvo žinoma visa informacija ir faktai, ar sandorio vertės taikymo sąlygos buvo patikrintos;

33.2. to paties importuotojo importuotų prekių muitinę vertę ir visus turimus dokumentus bei kitą informaciją apie visus pasirinkto laikotarpio (bet ne trumpesnio kaip 6 mėnesiai) importo atvejus. Jeigu muitinės procedūros vykdomos rečiau nei du kartus per mėnesį, minimalus tikrinimo laikotarpis yra vieneri metai.

34. Pareigūnai, patikrinę turimus dokumentus ir kitą informaciją, sprendžia, ar:

34.1. tikslinga išplėsti tikrinamąjį laikotarpį;

34.2. paprašyti importuotojo pateikti muitinei buhalterinės apskaitos ir kitus Taisyklių 13 punkte nurodytus dokumentus, taip pat raštu pateikti išsamesnius paaiškinimus į papildomus klausimus (pagrįsti prekių gabenimo maršrutus, kainų sudarymo būdus ir t. t.), susijusius su prekių muitinės vertės nustatymu;

34.3. sutikrinti sąskaitų-faktūrų kopijas, pateiktas muitinio įforminimo metu, su originalais. Toks tikrinimo būdas gali būti taikomas esant pagrįstų abejonių dėl šių dokumentų autentiškumo. Muitinės įpareigojimu importuotojas pateikia šiuos dokumentus muitinei;

34.4. tikslinga tikrinti importuotojo ūkinę komercinę veiklą, jos apskaitą, finansinę atskaitomybę, susijusią su muitų teisės aktų taikymu. Svarstant šį klausimą atsižvelgiama į juridinio

asmens veiklos rūšis ir prekybos šalies vidaus rinkoje organizavimo būdus. Muitinės pareigūnai, priėmę šį sprendimą, turi tarnybiniu raštu siūlyti teritorinės muitinės viršininkui pavesti atlikti atitinkamam teritorinės muitinės struktūriniam padaliniui patikrinti importuotojo ūkinę komercinę veiklą;

34.5. prekės gali būti mokesčių už honorarus ir licencijas (įskaitant mokesčius už prekių ir paslaugų ženklų arba pramoninio dizaino liudijimus) objektu. Atliekant šį tikrinimą muitinei turi būti pateiktos ir tikrinimo metu išnagrinėtos visos importuotojo turimos sutartys (su prekių pardavėju arba trečiaisiais asmenimis), susijusios su prekių ir paslaugų ženklais, honorarais, pramoninio dizaino liudijimais ir t. t.

35. Jeigu nustatoma, kad buvo deklaruota ne visa sumokėta ar mokėtina už prekes pinigų suma arba buvo nedeklaruota dalis pirkėjo išlaidų, numatytų Bendrijos muitinės kodekso 32 straipsnyje, privalomai tikrinami visi šio pirkėjo importo atvejai per nustatytą teisės aktų, reglamentuojančių mokesčių mokėjimą muitinėje, laikotarpį.

36. Atlikus dokumentinį tikrinimą, teritorinės muitinės viršininkas arba jo pavaduotojas priima atitinkamą sprendimą:

36.1. prekių muitinę vertę nustatyti vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio nuostatomis;

36.2. taikyti sandorio vertės metodą jį papildžius išlaidomis, numatytomis Bendrijos muitinės kodekso 32 straipsnyje, arba atėmus išlaidas, numatytas Bendrijos muitinės kodekso 33 straipsnyje;

36.3. prekių muitinę vertę nustatyti vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 30 arba 31 straipsnių nuostatomis;

36.4. sustabdyti tikrinimą ir nustatyta tvarka kreiptis į šalies eksportuotojos muitinės administraciją su prašymu atlikti patikrinimą eksporto šalyje (išnaudojus visas tikrinimo galimybes Lietuvoje) arba į Valstybinę mokesčių inspekciją ar kitą valstybės instituciją su prašymu atlikti patikrinimą. Gavus atsakymą iš užsienio šalies muitinės administracijos arba iš Valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimas dėl prekių muitinės vertės priimamas ne vėliau kaip per 1 mėnesį.

37. Muitinės pareigūnas, nustatęs, kad importuojamų/eksportuojamų prekių deklaruojama muitinė vertė sumažinta/padidinta, informaciją apie įmonę, mažinančią/didinančią prekių muitinę vertę, perduoda Valstybinei mokesčių inspekcijai ir (arba) Muitinės kriminalinei tarnybai ir (arba) teritorinės muitinės Pažeidimų prevencijos skyriui.

38. Jeigu importuotojas per 15 darbo dienų nepateikia muitinės reikalaujamos papildomos informacijos arba pateikia nepakankamai konkrečius paaiškinimus ir pagrindimus ir jeigu muitinei ir toliau išlieka pagrįstų abejonių dėl deklaruojamos muitinės vertės teisingumo ar tikslumo (pvz., prekių kaina yra maža/didelė, palyginti su kitų importuotojų importuotų tapačių/panašių prekių kainomis, importuojamas didelis prekių kiekis nurodant prekių pardavimo kainą, mažesnę už jų gamybos, transportavimo kaštus, nustatyti kiti deklaruotos muitinės vertės mažinimo/didinimo požymiai), muitinė raštu informuoja importuotoją (jeigu buvo jo prašymas) apie išlikusių abejonių priežastis ir po 5 darbo dienų priima galutinį sprendimą dėl prekių muitinės vertės nustatymo, taikant muitinio įvertinimo metodus, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 30 arba 31 straipsnių nuostatomis.

39. Teritorinės muitinės sprendimai rengiami ir vykdomi teisės aktų nustatyta tvarka. Sprendimai dėl prekių muitinės vertės nustatymo pasikeitus mokestinės prievolės dydžiui, registruojami Mokesčių apskaitos ir kontrolės informacinėje sistemoje (MAKIS) vadovaujantis mokesčių apskaitą ir mokesčių įtraukimą į apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais. Tikrinimai ir jo rezultatai, kai mokestinės prievolės dydis nesikeičia, registruojami teritorinės muitinės viršininko nustatyta tvarka.

40. Jeigu tikrinimo metu muitinės deklaracijose, Duomenų, susijusių su muitine verte, deklaracijose ar kituose muitinės dokumentuose nustatomos muitinės tarpininko atstovo padarytos klaidos, pareigūnas nustatyta tvarka parengia pranešimą apie padarytas klaidas.

41. Jeigu tikrinimo metu nustatomi rizikos muitinėje veiksniai (požymiai), pareigūnas nustatyta tvarka užpildo ir perduoda pranešimą apie pastebėtus rizikos veiksnius.

42. Teritorinės muitinės Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyrius apie naujai pastebėtus importuojamų prekių muitinės vertės mažinimo/didinimo būdus nedelsdamas raštu informuoja Muitinės departamento Muitinio įvertinimo skyrių.

43. Sudėtingų tikrinimų atvejais teritorinių muitinių struktūrinių padalinių pareigūnai gali kreiptis į Muitinės departamento Muitinio įvertinimo skyrių dėl kvalifikuotos išvados apie atliekamą tikrinimą.

V. DUOMENŲ IŠ PREMI DB ATRANKA

44. Priėmęs sprendimą taikyti kitus muitinio įvertinimo metodus, išskyrus sandorio, muitinės pareigūnas:

44.1. atlieka duomenų, sukaupų PREMI DB, apie tapačių arba panašių prekių deklaruotus sandorius analizę ir atranka tuos, kurie atitinka tapačių arba panašių prekių reikalavimus, t. y. pagamintos toje pačioje valstybėje, tos pačios arba panašios klasės, rūšies, tapačių arba panašių fizinių charakteristikų: dydžio, galingumo, modelio; tapačios arba panašios paskirties;

44.2. iš Taisyklių 44.1 punkte minėtų įrašų atranka tą, kuriame prekių kiekis artimiausias prekių kiekiui, kurių muitinė vertė turi būti nustatyta ir jos atgabentos ta pačia transporto rūšimi arba taikant tas pačias pristatymo sąlygas.

45. Neradus sandorio, sudaryto dėl maždaug tokio paties prekių kiekio, atrenkamas artimiausias pagal kiekį ir esant galimybei atliekamas patikslinimas, atsižvelgiant į apyvartos lygio ir (arba) kiekio skirtumus.

46. Neradus sandorio, sudaryto dėl prekių pagamintų toje pačioje valstybėje, pasirenkamas prekių iš kitos artimiausios valstybės ar regioninės rinkos deklaruotas sandoris. Neradus panašių charakteristikų prekių einamojo mėnesio duomenų rinkinyje, peržiūrimi praėjusių mėnesių duomenų rinkinių įrašai ir atliekama atranka pagal Taisyklių 44 punkto nuostatas.

47. Jeigu randami keli duomenų apie tapačių arba panašių prekių sandorio vertes įrašai, atitinkantys vieno iš muitinio įvertinimo metodų taikymui keliamus reikalavimus, taikoma mažiausioji vertė.

48. Atliekant duomenų bazėje sukaupų įrašų analizę ir atranką, nesiremiamais tais įrašais, kuriuose prekės buvo nepakankamai aprašytos ir dėl šios priežasties negalima jų vienareikšmiškai identifikuoti.

49. Kadangi muitinio įforminimo metu paprastai nėra objektyvių duomenų, kuriais remiantis galima būtų atlikti patikslinimus dėl kiekio skirtumo, skirtingo apyvartos lygio, kitų išlaidų, sąlygotų skirtingu gabenimo atstumu, transporto priemonių rūšies, todėl prekių muitinė vertė nustatoma vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio nuostatomis.

50. Jeigu šių duomenų atrinkimas vyksta prekių muitinio įforminimo metu, muitinės pareigūnas muitinės deklaracijos 6-ojo egzemplioriaus antroje pusėje J langelyje įrašo PREMI DB duomenų rinkinio pavadinimą, muitinės deklaracijos, kurios duomenys buvo taikyti muitiniam įvertinimui, numerį, datą (pvz., „MVR0505“ 3VRXXXXXXXXX, 2005 04 05) ir tvirtina parašu bei asmens spaudu.

Taikant importuojamų automobilių muitiniam įvertinimui Automobilių žinyną (katalogą), prie muitinės deklaracijos 6-ojo egzemplioriaus pridedama Automobilių žinyno (katalogo) vieno puslapio kopija, kurioje muitinės pareigūnas pabraukia taikytą įrašą arba muitinės deklaracijos 6-ojo egzemplioriaus antroje pusėje J langelyje įrašo Automobilių žinyno puslapį ir tvirtina parašu bei asmens spaudu.

51. Jeigu muitiniam įvertinimui duomenys atrenkami atliekant tikrinimus po prekių muitinio įforminimo, jie sutikrinami su pasirinkta sandorį patvirtinančiais komerciniais dokumentais (sąskaita-faktūra) įvertinant, ar šie duomenys atitinka pasirinkto muitinio įvertinimo metodo taikymo reikalavimus.

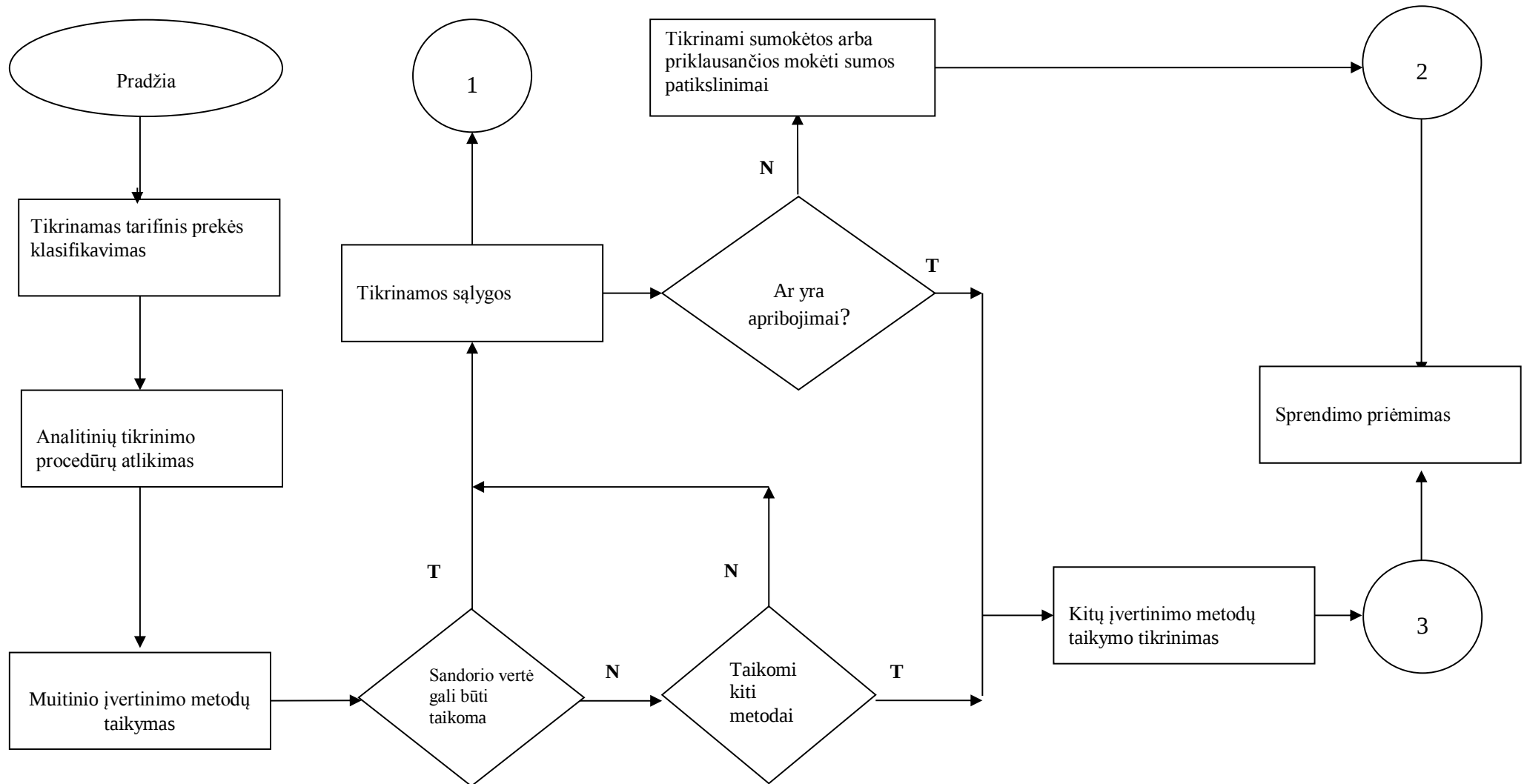
Spausdinamas visų atrinktų įrašų apie sandorius pagal Taisyklių 44 punkto reikalavimus kompiuterinis išrašas (pvz., 3–5 sandoriai) ir pabraukiamas tas, kuris buvo taikytas. Išrašas tvirtinamas pareigūno parašu ir pridedamas prie teritorinės muitinės sprendimo dėl prekių muitinės vertės nustatymo muitinės egzemplioriaus.

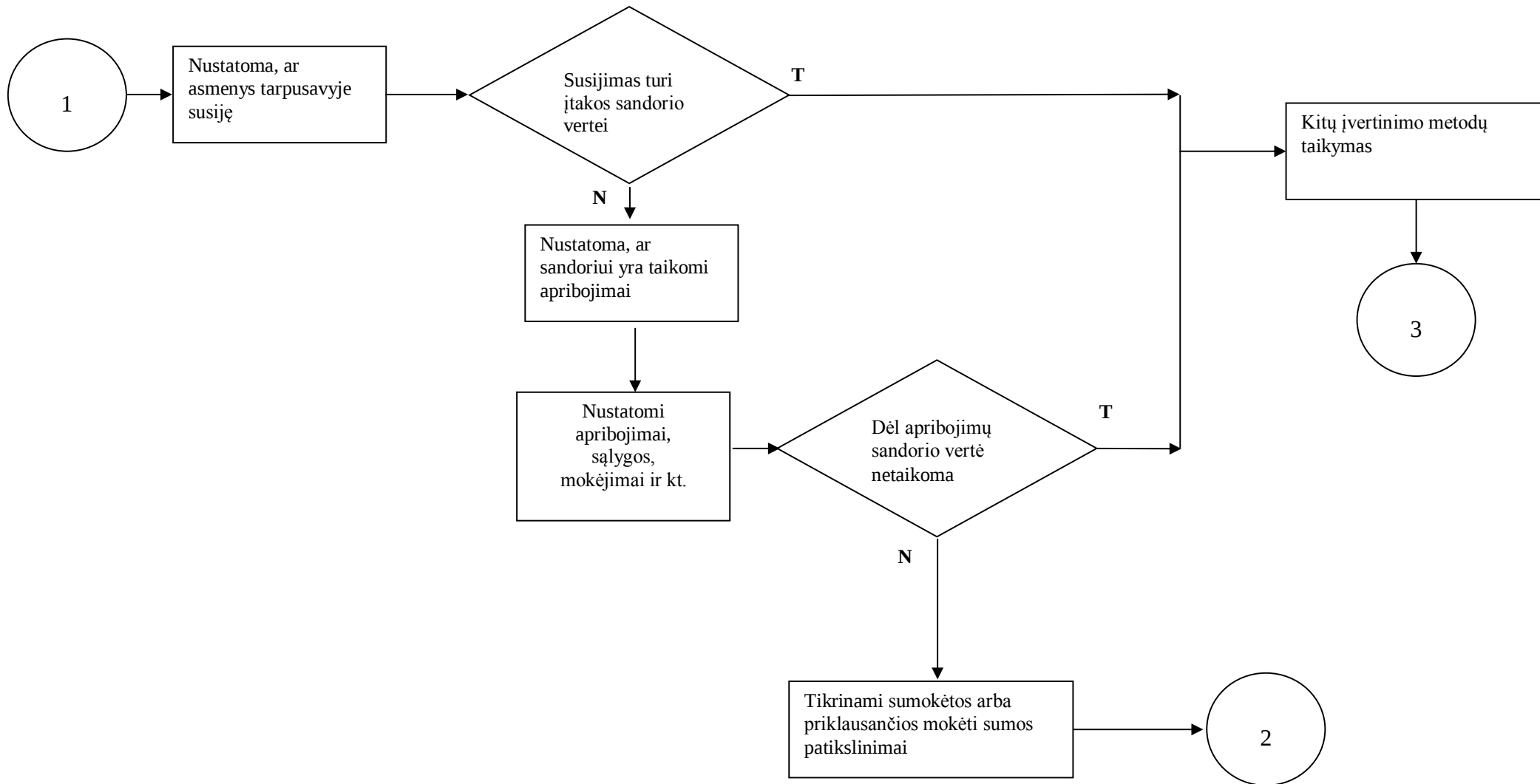
52. Sprendimo apskundimo atveju Taisyklių 51 punkte minėtas išrašas pateikiamas kartu su sprendimu Muitinės departamentui arba teismui pareikalavus.

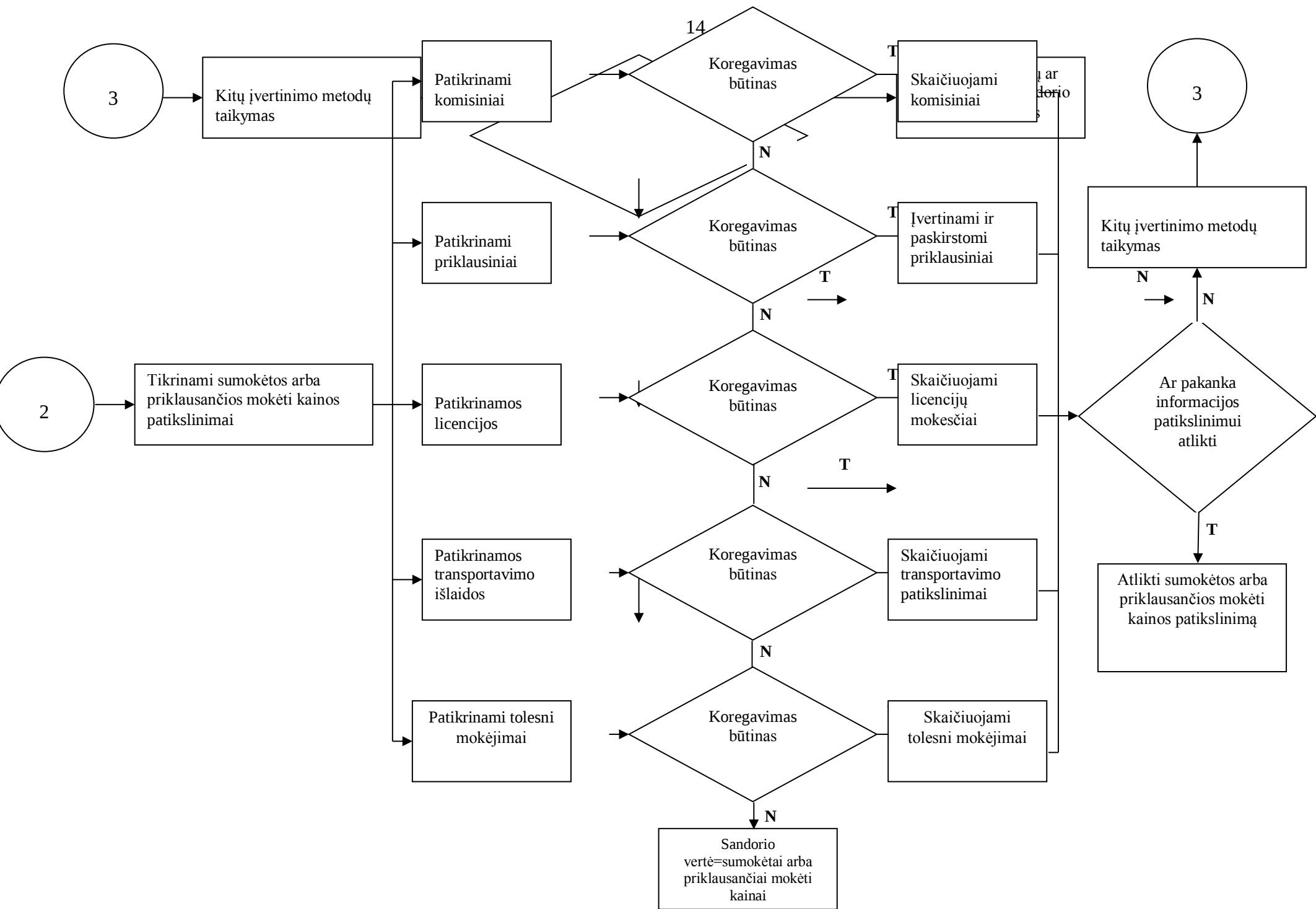
Priedo pakeitimai:

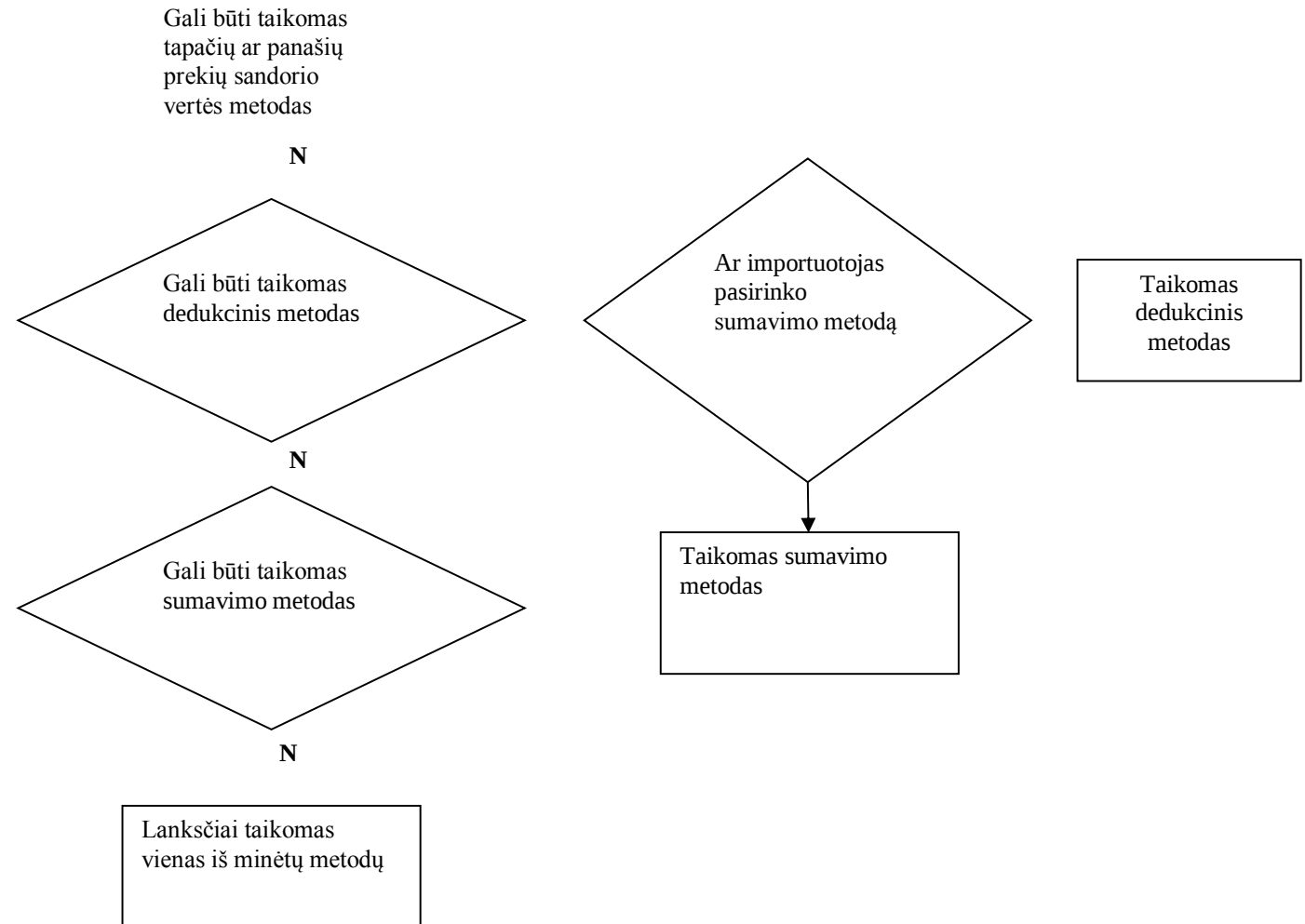
Nr. [1B-704](#), 2005-10-29, Žin., 2005, Nr. 132-4774 (2005-11-08), i. k. 1053030ISAK001B-704

PAVYZDINĖ MUITINIO ĮVERTINIMO TIKRINIMO SCHEMA

Papildyta priedu:

Nr. [1B-704](#), 2005-10-29, Žin., 2005, Nr. 132-4774 (2005-11-08), i. k. 1053030ISAK001B-704

Pakeitimai:

1.

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [1B-704](#), 2005-10-29, Žin., 2005, Nr. 132-4774 (2005-11-08), i. k. 1053030ISAK001B-704

Dėl Muitinės departamento direktoriaus 2004 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. 1B-431 "Dėl Importuojamų prekių muitinio įvertinimo kontrolės taisyklių patvirtinimo" pakeitimo